

HIERONYMUS

~

Brieven

Band I

vertaald uit het Latijn en van aantekeningen
voorzien door Chris Tazelaar

DAMON

Overzicht van de brieven

No.	Van	Aan	Onderwerp	Jaar
I. DE JAREN 374-382: CHALCIS, ANTIOCHIË, CONSTANTINOPEL				
1	Hieronymus	Innocentius, priester	de christin die zeven dodelijke slagen overleefde	374
2	Hieronymus	Theodosius e.a.	verzoek om voor hem te bidden	374-375
3	Hieronymus	Rufinus	zijn eigen omstandigheden en die van Bonosus	375
4	Hieronymus	Florentinus	begin van hun vriendschap	375
5	Hieronymus	Florentinus	diverse berichten	375-376
6	Hieronymus	Julianus, diaken te Aquileia	verzoek om Hieronymus' zuster te steunen	375-376
7	Hieronymus	Chromatius, Jovinus en Eusebius	Bonosus; Hieronymus' zuster; de bisschop van Stridon	376
8	Hieronymus	Niceas, subdiaken te Aquileia	verzoek om briefwisseling	376
9	Hieronymus	Chrysocomas, monnik te Aquileia	verzoek om briefwisseling	376
10	Hieronymus	Paulus, bejaarde te Concordia	gelukwens; toezending van Hieronymus' <i>Vita Pauli</i>	376

No.	Van	Aan	Onderwerp	Jaar
11	Hieronymus	religieuzes te Emona	verzoek om briefwisseling	376
12	Hieronymus	Antonius, monnik te Emona	klacht over het uitblijven van zijn reactie op Hieronymus' brieven	375-376
13	Hieronymus	Castorina, tante van Hieronymus	voorstel om hun ruzie bij te leggen	376
14	Hieronymus	Heliodorus, monnik	aansporing om een leven in eenzaamheid te gaan leiden	ca. 376
15	Hieronymus	Damasus	raadpleging m.b.t. theologische vragen	375-376
16	Hieronymus	Damasus	verzoek om B.15 te beantwoorden	376-377
17	Hieronymus	Marcus, priester te Chalcis	de orthodoxie van Hieronymus	377
18A	Hieronymus	Damasus	uitleg Jes. 6: 1-9	380-381
18B	Hieronymus	Damasus	uitleg Jes. 6: 6-9	381
II. DE JAREN 382-385: ROME				
19	Damasus	Hieronymus	vraag om uitleg van het woord Hosanna	383
20	Hieronymus	Damasus	uitleg van het woord Hosanna	383
21	Hieronymus	Damasus	uitleg van de gelijkenis van de verloren zoon	383-385
22	Hieronymus	Eustochium	bewaren van de maagdelijkheid	384
23	Hieronymus	Marcella	de dood van Lea	384

No.	Van	Aan	Onderwerp	Jaar
24	Hieronymus	Marcella	het leven van Asella	384
25	Hieronymus	Marcella	de tien benamingen van God	384
26	Hieronymus	Marcella	verklaring van enkele Hebreeuwse woorden	384
27	Hieronymus	Marcella	n.a.v. kritiek op zijn tekst van de evangeliën	384
28	Hieronymus	Marcella	het diapsalma	384
29	Hieronymus	Marcella	verklaring van de woorden <i>ephod</i> , <i>bad</i> en <i>teraphim</i>	384
30	Hieronymus	Paula	mystieke betekenis van de 22 Hebreeuwse letters	384
31	Hieronymus	Eustochium	bedankbriefje voor geschenken	384
32	Hieronymus	Marcella	excuses voor zijn gebrek aan aandacht voor haar	384
33	Hieronymus	Paula	de werken van Varro en Origenes	385
34	Hieronymus	Marcella	uitleg van enkele psalmteksten	385
35	Damasus	Hieronymus	verzoek om enkele vragen te beantwoorden	384
36	Hieronymus	Damasus	antwoord op 3 van de vragen in B. 35	384

No.	Van	Aan	Onderwerp	Jaar
37	Hieronymus	Marcella	n.a.v. het slechte boek van Reticus over het Hooglied	384-385
38	Hieronymus	Marcella	n.a.v. Blesilla's keuze voor het ascetisch leven	384
39	Hieronymus	Paula	de dood van Blesilla	384
40	Hieronymus	Marcella	Onasus	384-385
41	Hieronymus	Marcella	het montanisme	385
42	Hieronymus	Marcella	het novatianisme	385
43	Hieronymus	Marcella	de hectiek van Rome tegenover een <i>vita solitaria</i>	385
44	Hieronymus	Marcella	n.a.v. enkele geschenken	385
45	Hieronymus	Asella	bij zijn vertrek uit Rome	385
III. DE JAREN 385-420: BETHLEHEM				
46	Paula en Eustochium	Marcella	uitnodiging om naar Bethlehem te komen	386-392
47	Hieronymus	Desiderius	uitnodiging om naar Bethlehem te komen; de beschikbaarheid van boeken	393
48	Hieronymus	Pammachius	hernieuwd contact	393-394
49	Hieronymus	Pammachius	apologie n.a.v. zijn boek <i>Adversus Jovinianum</i>	393-394
50	Hieronymus	Domnio	reactie op kritiek n.a.v. <i>Adversus Jovinianum</i>	393-394

No.	Van	Aan	Onderwerp	Jaar
132	Augustinus	Hieronymus	een uitspraak van de apostel Jacobus	415
133	Hieronymus	Ctesiphon	tegen de ketterij van Pelagius	414
134	Hieronymus	Augustinus	verzoek om het pelagianisme te bestrijden	415
134A	Augustinus	Hieronymus	bestrijding van het pelagianisme	416
135	Innocentius I	Aurelius	n.a.v. de overval op Hieronymus' klooster in 416	417
136	Innocentius I	Hieronymus	bemoediging na de overval op zijn klooster	417
137	Innocentius I	Johannes van Jeruzalem	berisping vanwege zijn laksheid t.a.v. de overval op Hieronymus' klooster	417
138	Hieronymus	Riparius	pelagianisme	417
139	Hieronymus	Apronius	pelagianisme	418
140	Hieronymus	Cyprianus, priester	uitleg Ps. 89	414-415
141	Hieronymus	Augustinus	pelagianisme	418
142	Hieronymus	Augustinus	pelagianisme	418
143	Hieronymus	Alypius en Augustinus	pelagianisme	419
144	Augustinus	Optatus van Mileve	de oorsprong van de ziel	420
145	Hieronymus	Exuperantius	bezinning	?
146	Hieronymus	Euangelus	kerkelijke hiërarchie	?

No.	Van	Aan	Onderwerp	Jaar
147	Hieronymus	Sabinianus	aansporing tot berouw	?
(148- 149- 150)				
151	Hieronymus	Riparius	pelagianisme	419
152	Hieronymus	Riparius	pelagianisme	418
153	Hieronymus	Bonifatius	gelukwens met zijn verkiezing tot paus	419
154	Hieronymus	Donatus	pelagianisme	419-420

I. De jaren 374-382; Chalcis, Antiochië, Constantinopel

In deze jaren leefde Hieronymus teruggetrokken, studierend, mediterend en discussiërend met anderen in de woestijn van Chalcis bij Syrië en de stad Antiochië. In 380-382 was hij in Constantinopel, waar hij getuige was van het concilie dat over het Schisma van Antiochië oordeelde. Hij schreef en publiceerde *Vita Pauli primi eremitaë*, Het leven van Paulus de eerste heremiet, en werkte aan zijn boek *Altercatio Luciferiani et Orthodoxi*, Debat tussen een aanhanger van Lucifer en een orthodox christen. Ook maakte hij zijn vertaling en aanvulling van Eusebius' *Chronicon*. Voorts vertaalde hij 37 preken van Origenes over Jesaja, Jeremia en Ezechiël en 2 preken van Origenes over het Hooglied.

1 Hieronymus aan Innocentius, priester De vrouw die zevenmaal de genadeslag kreeg

Innocentius was priester te Vercelli in Ligurië. Hieronymus¹ schrijft in deze brief het verhaal op over een op valse gronden ter dood veroordeelde christin uit Vercelli die zelfs na zevenmaal door de beul met het zwaard getroffen te zijn in leven was gebleven. Door tussenkomst van de priester Euagrius (de latere bisschop van Antiochië) werd ze in vrijheid gesteld. De gebeurtenis moet zich ca. 372 hebben afgespeeld toen Euagrius en Hieronymus in Aquileia waren en Innocentius in Vercelli werkte. In 374 genoten Hieronymus en Innocentius gastvrijheid bij Euagrius in Antiochië; in die tijd zal Innocentius er weer met Hieronymus over gesproken hebben en hem gevraagd hebben er een verslag over een christelijke martelares over te schrijven. Korte tijd na deze brief overleed Innocentius in Antiochië (> B. 3,3).

Dit is de eerste tekst van Hieronymus die overgeleverd is; misschien is hij op Innocentius' verzoek ingegaan omdat hij, na zijn proscopische droom kort daarvoor (> B. 22,30) daarmee een bijdrage aan de christelijke literatuur wilde leveren; ook zal Hieronymus geen bezwaar gevoeld hebben om een lofrede op zijn vriend Euagrius te schrijven.

(A.D. 374)

1 Herhaaldelijk hebt u, beminde Innocentius, mij gevraagd om bekendheid te geven aan die wonderbaarlijke gebeurtenis die zich in onze tijd afspeelde. Ik ging daar tot nu toe niet op in, uit bescheidenheid, en dat terecht, naar ik me nu realiseer. Ik had er geen vertrouwen in dat ik dat tot tevredenheid zou kunnen, omdat naar mijn mening ieder menselijk woord onvoldoende is om de lof van de hemel te zingen, en ook omdat een periode van weinig activiteit als een soort roestaanslag op de geest mijn toch al beperkte bron van taalvaardigheid van vroeger had doen opdrogen. U daarentegen verzekerde me steeds dat men in zaken van God niet op de aanleg moet letten, maar op de intentie: want wie zijn geloof heeft gesteld in het Woord kan in het woord niet wankelen.²

2 Wat moet ik nu doen? Ik kan het niet volbrengen, maar durf het niet te weigeren. Als een onervaren lichtmatroos word ik als kapitein op een vrachtboot geplaatst en als een man die zelfs op een meer nog nooit een roerriem heeft gehanteerd word ik overgelaten aan het geraas van de Gastvrije Zee.³ Terwijl het land uit het zicht verdwijnt, zie ik nu eens slechts 'lucht rondom en rondom zee',⁴